Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Natuur en Visserij
Team Visserij

Auteur
[redacted]

Aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
18 maart 2026

Kenmerk
DGNV-V / 105231311

RT 0000134937

Kopie aan

Bijlage(n)

nota
TER BESLISSING

Uitkomsten CO2 onderzoek visserij

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Uw voorganger heeft onderzoek uitgezet bij Wageningen Social & Economic Research (WSER) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) naar de CO2-uitstoot van de Nederlandse visserij. Dit onderzoek is uitgezet naar aanleiding van Kamervragen uit 2021 en een actie uit de Visie op Voedsel uit Zee en Grote Wateren. Op 19 maart zijn de betrokken stakeholders over het rapport geïnformeerd. Het rapport wordt 2 april a.s. gepubliceerd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd kennis te nemen van de inhoud van het te publiceren rapport.
- U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met bijgaande Kamerbrief en hiermee het rapport van WSER op 2 april naar de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

- Het onderzoek naar de CO2-uitstoot van visserij bestaat uit drie delen: Deel 1 is gericht op de CO2-uitstoot door bodemberoering, deel 2 op de CO2-uitstoot door de Nederlandse visserij, uitgesplitst in métier (vismethode) en doelsoort en deel 3 richt zich op de vergelijking tussen de resultaten van deel 2 en de CO2-uitstoot van landproducten zoals biefstuk, noten en peulvruchten. Daarnaast geeft deel 3 een beschrijving van de voedingswaarde van vis ten opzichte van landproducten (RIVM).
- Uit deel 1, dat begin 2025 is gepubliceerd, blijkt dat door verschillende onzekerheden geen definitieve conclusies te trekken zijn in hoeverre bodemberoering door vistuigen bijdraagt aan CO2-uitstoot in de atmosfeer.

Directoraat-generaal Natuur en Visserij
Team Visserij

Kenmerk
DGNV-V / 105231311

- De resultaten van delen 2 en 3 geven aan dat de CO2-uitstoot van de bodemvisserij (tong en schol) hoger liggen dan in voorgaande studies is aangetoond. Tegelijk wordt de lage CO_2-uitstoot voor de productie van pelagische vis bevestigd, deze is voor de meeste soorten vergelijkbaar aan plantaardige bronnen zoals walnoten of een vegetarische burger. De uitstoot die vrijkomt bij de productie van schelpdieren ligt in een vergelijkbare range als voor kipfilet en varkenshaas; dit is iets hoger dan in eerdere rapporten is aangegeven.
- Hoewel de uitkomsten anders zijn dan verwacht, vooral wat betreft de bodemvisserij, is er vooralsnog geen aanleiding om het al ingezette beleid aan te scherpen. Met subsidies zoals de Energie-efficiëntieregeling kan een aanzienlijke uitstootreductie worden behaald. Daarnaast zet LVVN in op klimaatneutraal- of zero-emissie varen wat, als hierin wordt geslaagd, ook de CO_2-uitstoot voor met name platvis zal verlagen. De potentie voor platvis, garnalen en mosselen als klimaatvriendelijk voedsel blijft daarmee groot.
- Het hoger uitvallen van de resultaten komt o.a. doordat in andere studies bijvoorbeeld gerekend is met een gehele schol, incl. het niet-eetbare deel, wat de CO2-uitstoot tenminste halveert. Daarnaast rekent het RIVM met een internationale milieudatabase terwijl WSER specifiek met Nederlandse data rekent.
- Aan WSER is gevraagd om per vissoort en metier te omschrijven waar de CO2-uitstoot vandaan komt. Voor de platvissen zit dat voornamelijk in twee punten, namelijk het hoge brandstof gebruik voor de productie van 1 kg schol (>80%) en de aanname dat minder dan 50% van de schol daadwerkelijk eetbaar is (scholfilet).
- De betrokken stakeholders, zoals de deelnemers van de werktafel Uitvoeringsagenda, zijn vertrouwelijk over deze resultaten geïnformeerd tijdens een presentatie van RIVM en WSER op 19 maart. De rapportage geeft invulling aan een van de acties uit de Uitvoeringsagenda (actie V2.4).
- De aanwezigen bij de bijeenkomst hebben aangegeven waarde te hechten aan de resultaten van het onderzoek en de transparantie die dit oplevert over visproducten in relatie tot andere voedselproducten. Met het rapport beschikt de visserij over accurate onderzoeksgegevens.

Toelichting

- In 2021 zijn er Kamervragen gesteld over de CO_2-uitstoot in de Nederlandse visserij door de leden Teunissen, Wassenberg (PvdD) en Futselaar (SP). In reactie op deze vragen is aangegeven dat LVVN de mogelijkheden zou laten onderzoeken om de aard en ernst van bodemberoering als bron van CO_2-uitstoot te duiden, waarbij ook aandacht zou worden besteed aan de mogelijke gevolgen voor de CO_2-uitstoot door brandstofgebruik. Het in de deze nota genoemde onderzoek is dit toegezegde onderzoek.
- In de Visie Voedsel uit Zee en Grote Wateren is opgenomen dat we beter zicht willen krijgen op de voetafdruk van al ons voedsel om o.a. voedsel van land en zee beter onderling te kunnen vergelijken. Het

Directoraat-generaal Natuur en Visserij
Team Visserij

Kenmerk
DGNV-V / 105231311

genoemde onderzoek geeft invulling aan deze actie en is opgenomen in de Uitvoeringsagenda.

- Er is bij de opzet van het project gekozen om RIVM en WSER samen te laten werken om eventuele verschillen in de rapportages te kunnen duiden.
- Bijgevoegd vindt u het concept-rapport. Op dit moment wordt het definitieve rapport opgemaakt. Dit definitieve rapport wordt toegevoegd aan de kamerbrief.